

Tisková zpráva

24. března 2021

Nárok na německé občanství

Osoby, kterým nacistický režim odebral německé občanství, a jejich potomci mají právo na jeho opětovné získání

Spolková vláda dnes schválila návrh čtvrté novely zákona o státním občanství (*Staatsangehörigkeitsgesetz*), předložený Spolkovým ministerstvem vnitra, výstavby a vlasti.

Novela především zavádí zákonný nárok na nápravu v otázkách státního občanství. Spolkové ministerstvo vnitra, výstavby a vlasti 30. srpna 2019 vydalo výnos, podle kterého mohou německé občanství získat potomci osob pronásledovaných nacistickým režimem, kteří byli diskriminováni z pohledu státního občanství, ale kteří nemohou uplatňovat nároky podle článku 116 odst. 2 německé ústavy. Výnos se vztahuje i na děti německých a dřívějších německých občanů, které se narodily před 1. lednem 1975, resp. před 1. červencem 1993 a které německé občanství po rodičích nezískaly na základě pravidel, která byla diskriminační podle pohlaví, a rovněž na potomky takovýchto dětí. Úprava se u dotčených osob setkala s velmi pozitivními ohlasy.

„Pro naši zemi je to velké štěstí, když německé občanství chtějí získat i lidé, jejichž předkům jsme všechno vzali. Nejde o pouhou nápravu, ale o omluvu s pocitem hlubokého studu,“ uvedl spolkový ministr vnitra, výstavby a vlasti Horst Seehofer.

Pravidla obsažená v ministerském výnosu mají být nyní zakotvena i v zákoně. Zákon o státním občanství vytvoří celkově nový právní rámec pro nápravu v otázkách státního občanství a příslušná úprava tak získá – i v symbolické rovině – větší váhu. Spolková vláda se výslovně hlásí k historické odpovědnosti Německa vůči těm, kteří byli jakožto potomci osob pronásledovaných nacistickým režimem znevýhodněni z pohledu státního občanství. Skutečnost, že potomci pronásledovaných osob, které byly nuceny emigrovat, nyní chtějí opět nabyt německé občanství, vnímá spolková vláda jako velký výraz důvěry.

Uvedený zákon proto výslovně upravuje, že nároky na nápravu nacistického bezpráví v oblasti státního občanství nebudou omezeny na konkrétní generaci. Pro uplatnění nároku na získání německého občanství v rámci nápravy těchto historických křivd proto nebudou platit žádná časová omezení.

Na osoby, jejichž rodič již v minulosti německé občanství získal a jejichž předkové byli pronásledováni nacisty, se žádné generační omezení nebude vztahovat ani v případě, že se takovéto osoby narodily v zahraničí a německé občanství by mohly získat po jednom z rodičů. To znamená, že budou osvobozeny od požadavku do roka od narození podat žádost o osvědčení narození dítěte v matričním rejstříku, které je jinak předpokladem pro nabytí německého občanství.

Všichni, kterých se dotkla dřívější diskriminační pravidla pro získání německého občanství po rodičích (manželské děti německé matky a otce jiného než německého občanství, nebo nemanželské děti

německého otce a matky s jiným než německým občanstvím), a proto nemohli získat německé občanství po rodičích, mají právo během deseti let učinit jednoduché prohlášení, na jehož základě německé občanství získají. Tento nárok mají všichni, kteří se narodili v době od začátku platnosti německé ústavy do doby změny protiústavních pravidel pro nabývání občanství po rodičích, a potomci takovýchto osob. Uvedený návrh zákona rovněž obsahuje technické změny, které vychází z judikatury a z praxe úřadů zajišťujících udělování občanství.